

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Speech Voorzitter

Bij de in ontvangstname van de bundel
'Wetenschap en overheidsbeleid' van de Raad
voor het Openbaar Bestuur (ROB), 27 juni 2022

Dames en heren,

Hartelijk dank. Wat leuk dat ik deze bundel van
de Raad voor het Openbaar Bestuur vandaag in
ontvangst mag nemen.

U snijdt een mooi thema aan.

Een paar weken geleden hadden wij een
symposium 'Beweren en Bewijzen' waarbij we
ook uitvoerig hebben gediscussieerd over de
wisselwerking tussen wetenschap en politiek.
Enkelen van u waren daarbij aanwezig.

Parlement en Wetenschap. Waar begin ik met te vertellen hoe hard zij elkaar nodig hebben. Maar ook hoe moeizaam de relatie soms lijkt.

De coronacrisis heeft de markante relatie tussen politiek en wetenschap blootgelegd: het kabinet bestrijdt de pandemie op basis van wetenschappelijke adviezen.

Maar het is de politiek die beslist. En de wetenschap had (natuurlijk) niet meteen alle antwoorden.

U schrijft in de inleiding over deze periode:

Wetenschappers werd gevraagd naar hun oordeel over politieke keuzes, terwijl politici werden geacht hun beleid volledig te kunnen baseren op wetenschappelijke (meestal: medische) inzichten. Het publieke debat werd

aldus een verwarrende kakofonie waarin het onderscheid tussen kennis en beleid niet meer herkenbaar was. Het is onze indruk dat die verwarring de wetenschap geen goed heeft gedaan.

Die constatering doet pijn. En die balans moeten we met zijn allen herstellen.

Ik richt me in deze tot het parlement. Want wie mij al een beetje kent, weet dat één van mijn speerpunten *slow politics* is. En wat vind ik het goed om deze term terug te lezen in de bundel! Het slaat aan zeg maar.

Bij onze wetgevende taak is het van belang om even gas terugnemen en kritisch te kijken.

Met 'slow politics' bedoel ik dus dat de Kamer zichzelf de tijd gunt voor het maken van

deugdelijke wetgeving en de tijd neemt voor reflectie en analyse.

Is een wet begrijpelijk, is een wet uitvoerbaar?

Is het goed onderbouwd? Hoe pakt een wet in de praktijk uit?

Voordat een wet een wet wordt, moeten we meer aandacht besteden aan de voorkant en niet pas achteraf. Want als een wet eenmaal aangenomen is, is het moeilijk om fouten te repareren. En voor die opdracht hebben we wetenschappers hard nodig. De wetenschap geeft ons inzichten om vervolgens een politieke keuze te maken.

Ik sla even een zijpaadje in. Want alleen wetenschap is niet genoeg. Wim Derksen schrijft

daarover terecht in zijn bijdrage: “Naast wetenschappelijk onderzoek zijn praktijkervaringen bronnen van kennis.” Daar sluit ik me volledig bij aan. Het is belangrijk dat de Kamer goed contact heeft met uitvoeringsorganisaties.

Want goed beleid valt en staat met goede uitvoering. Sterker nog: is beleid alleen maar goed als de uitvoering goed gaat? Signalen dat iets niet goed gaat, moeten daarom over en weer gedeeld worden.

Afgelopen donderdag zetten we in de Kamer een mooie stap. Voor het eerst organiseerden we een dag die geheel in het teken stond van de uitvoering. Medewerkers en bestuurders van zo’n 15 uitvoeringsorganisaties gingen in gesprek met

Kamerleden tijdens de allereerste dag van de
publieke dienstverlening.

Ik hoop dat een nieuwe Kamertraditie is
geboren!

Terug naar de wetenschap

Vanuit de Kamer hebben het lid Sneller en
inmiddels oud-lid Snels hard getrokken aan de
wetenschapstoets. Vanuit de
wetenschapsorganisaties was dat Pieter
Duisenberg, samen met onze eigen Dienst
Analyse en Onderzoek. De wetenschapstoets is
een krachtig gerei in de gereedschapskist van
Kamerleden, waarbij de wetenschap
beleidsvoornemens vooraf beoordeelt op
haalbaarheid.

In de bundel doen Joost Sneller en Pieter Duisenberg een warm pleidooi voor het vaker inzetten van de wetenschapstoets. Het is een beetje preken voor eigen parochie, maar daar is natuurlijk niets mis mee.

Want dat doe ik nu ook.

Ik ben ontzettend verheugd dat we als Kamer onze wetgevende en controlerende taak steeds meer versterken met dergelijke initiatieven. Dat komt ook tot uitdrukking in de werkagenda van de werkgroep-Van der Staaij die praktische voorstellen uitrolt om deze functies te versterken. Zo werken we steeds vaker met wetgevingsrapporteurs; dat zijn Kamerleden die namens een commissie in wetgeving duikt en deze kennis deelt met alle andere Leden. Mooie

ontwikkeling. Zeker ook omdat er veel kleine fracties zijn en niet iedereen altijd overal even diep in de materie kan duiken.

Tot slot. In uw briefadvies Ondersteuning Tweede Kamer in 2021 pleitte u voor een verdubbeling van de ambtelijke ondersteuning van de Tweede Kamer. U schreef toen:

Zonder meer ondersteuning zijn Kamerleden niet in staat om voldoende aandacht te besteden aan kennis en wetenschap en daardoor de regering, die veel van haar voorstellen baseert op wetenschappelijke onderzoek, adequaat te kunnen controleren.

We zijn bezig met uitbreiding. Onze Dienst Analyse en Onderzoek heeft er al extra

medewerkers bij gekregen om Kamerleden te ondersteunen bij de wetgevende en controlerende taak. Dit jaar kijken we met een pilot of dat er meer moeten worden.

Ik kan nog heel veel zeggen over de relatie tussen politiek en wetenschap. Liever ga er vandaag met u verder in gesprek want ik ben reuze benieuwd naar alle inzichten.

Hartelijk dank dat ik dit deze leerzame bundel in ontvangst mocht nemen.